

Setembre social | | Actualitzat el 22/07/2024 a les 12:22

La pastora Vanessa Salvador engega el nou espai test agrari de Gandesa amb l'objectiu de recuperar la raça autòctona Cabra Catalana

Amb la voluntat d'impulsar el relleu agrari de la zona, l'espai test agrari de Gandesa comença l'activitat ramadera seguint un triple objectiu: la recuperació de la raça autòctona de Cabra Catalana, la prevenció d'incendis amb pastura i la producció de carn de cabrit | Amb l'arribada de 93 cabres de raça Cabra Catalana aquest mes de juliol ha començat l'activitat ramadera en aquest espai test agrari de la Terra Alta

Vanessa Salvador cuidant el seu ramat de cabres

El nou espai test agrari de Gandesa ja compta amb el bestiar per posar en funcionament la seva activitat ramadera a partir d'aquest mes de juliol. Amb l'arribada a la finca de les 93 cabres de raça Cabra Catalana -90 femelles i 3 mascles-, l'emprenedora, ramadera i pastora Vanessa Salvador ha iniciat l'activitat en aquest espai especialitzat en ramaderia extensiva de cabrum i silvopastura, impulsant així el relleu agrari de la zona, la principal missió dels espais test agraris.

La finalitat d'aquest espai test agrari és donar resposta a les noves generacions de pastors i pastores que es volen incorporar al sector primari a través de la recuperació de l'activitat agrària del municipi, per tal de fomentar el relleu generacional agrari. Un desafiament que es presenta dins el repte «Sistema Agroalimentari» de l'Agenda Rural de Catalunya, un pilar de treball clau per l'Associació d'Iniciatives Rurals i Marítimes de Catalunya (ARCA), que ha coordinat i acompanyat el procés, i que servirà per planificar les polítiques d'equilibri i cohesió territorial, desplegant diverses accions que hi donin resposta i que s'han d'executar durant els pròxims anys.

Marc González, coordinador d'ARCA i responsable de l'acompanyament a l'espai test agrari de Gandesa, considera que iniciatives com aquesta són «una eina important per fomentar les noves incorporacions agràries i així, rejuvenir el sector i, per tant, afavorir el relleu agrari».

Des d'ARCA s'han mantingut diverses sessions de treball amb els actors del territori interessats en l'impuls del sector agroalimentari a través d'aquest projecte. Així, l'entitat s'ha encarregat d'acompanyar els actors implicats en la governança de l'espai test agrari. Per una banda, l'Escola de Pastors i Pastores de Catalunya, que és la titular de l'explotació on es desenvolupa el projecte i s'encarrega de l'acompanyament legal.

Per altra banda, l'Ajuntament de Gandesa, que actua a escala local amb l'equipament de l'espai, posant a disposició la finca on es desenvolupa l'activitat, entre d'altres. També estan vinculats a aquesta iniciativa el Consell Comarcal de la Terra Alta i el Consorci Intercomarcal d'Iniciatives Socioeconòmiques (CIS).

Vanessa Salvador pasturant el seu ramat de cabres

ARCA ha treballat en la cerca i la consecució de finançament de l'espai test agrari de Gandesa, unes inversions econòmiques que han fet possible tirar-lo endavant el projecte i que han estat gràcies al Projecte d'especialització i competitivitat territorial (PECT), Pobles Vius i Actius; al Grup

Operatiu Xarxa d'Espais Test Agraris (GO RETA); i a la Diputació de Tarragona, entre d'altres.

El triple objectiu de l'espai test agrari de Gandesa

Des d'aquest espai test agrari s'està treballant per assolir un triple objectiu: la recuperació de la raça ancestral i autòctona de Cabra Catalana, una raça molt productiva; la producció de carn de cabrit, i la prevenció d'incendis amb el pasturatge.

Vanessa Salvador va ser la persona seleccionada en la convocatòria que es va obrir a finals del 2023, per cobrir una plaça i realitzar el test d'activitat ramadera en aquest espai, complint uns requisits, drets i deures específics. El gener passat, es va posar a disposició de l'emprenedora una finca adequada per la pastura del bestiar, un corral i els materials i eines necessàries per a la gestió quotidiana de l'explotació. Des d'aleshores, Salvador, exalumna de l'Escola de Pastors i Pastores de Catalunya, ha estat treballant en el pla de negoci i l'equipament de l'espai per iniciar l'activitat ramadera aquest estiu.

Amb l'arribada del bestiar a finals del mes de juny, es va iniciar l'activitat ramadera a la finca, i la pastora va començar a treballar per assolir els seus objectius. «A curt termini vull treballar el vincle entre les cabres i els gossos, per fer que les pastures siguin molt agradables», explica.

Un altre aspecte clau de l'espai test agrari de Gandesa és la gestió forestal, en un context com l'actual, d'emergència climàtica. A través de la pastura es disminueix el combustible forestal, que en cas d'incendi, fa més difícil la propagació del foc. La protecció del medi ambient també és un factor important de la iniciativa. Es tracta d'un projecte de ramaderia sostenible, ja que a través de la pastura hi ha un aprofitament dels recursos naturals i un augment de la fertilitat del sòl.

Els espais test agraris com a eina estratègica d'incorporació al sector agrari

Els espais test agraris sorgeixen de la necessitat de donar suport a les noves generacions que es volen incorporar al món agrari i troben múltiples barreres, com l'accés a la terra i al crèdit, falta d'experiència pràctica o desconeixement de xarxes al territori que facilitin l'aterratge al sector. A la vegada, també donen resposta a la falta de relleu generacional existent a les empreses agràries familiars.

El ramat de cabres de Vanessa Salvador, pasturant per l'espai test agrari de Gandesa

Els espais test agraris, doncs, tenen la voluntat de facilitar el procés d'incorporació progressiva de pagesos i pageses al sector, tot minimitzant el risc que suposa emprendre en l'àmbit agrari. Durant el test d'activitat, els emprenedors poden testejar el seu projecte agrari, adaptar-lo al llarg del temps i posar a prova les seves capacitats i competències amb autonomia, tot facilitant una incorporació agrària més sòlida i amb majors garanties de continuïtat.

Marc González d'ARCA apunta que «els espais test agraris són dispositius d'innovació social, que donen resposta a reptes que fins ara no han estat resolts, a través de la relació i cooperació entre actors del territori». Per a fer això, els espais test agraris compleixen tres funcions: ofereixen suport legal, faciliten un suport físic per desenvolupar l'activitat, i recolzen a la persona emprenedora en tot el seu procés d'incorporació. Un acompanyament integral des d'un inici que l'ha convertit en una eina innovadora per ajudar a revertir la tendència actual de la falta de relleu generacional.

Actualment, a Catalunya hi ha cinc espais test agraris en funcionament arreu del territori, i cinc espais test agraris més que es troben en les etapes finals de preparació i planificació, i que es preveu la seva posada en marxa en els pròxims mesos.

El paper d'ARCA en el desenvolupament rural del país

ARCA és la xarxa regional de desenvolupament rural i marítim de Catalunya que dona suport i representa als 11 Grups d'Acció Local (GAL) i als 5 Grups d'Acció Local Pesquers (GALP). L'entitat, en col·laboració amb el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, té la missió de dinamitzar el món rural i marítim facilitant que les persones que hi viuen i treballen puguin tenir una millor qualitat de vida i noves oportunitats.

Impulsa i participa en projectes innovadors, seguint la metodologia de treball Leader, que

persegueix el desenvolupament integral de les zones rurals i marítimes amb la participació i el consens dels actors locals. Mitjançant el treball en xarxa i la cooperació, aquests capitalitzen la presa de decisions aportant solucions i actuacions transversals i integrades al territori. També, ARCA actua per tenir representativitat i presència en estaments nacionals, europeus i internacionals.